

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону
про внесення змін до Закону України
«Про Державний земельний кадастр»
щодо порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності
у сфері ведення Державного земельного кадастру
(реєстр. № 6017 від 03 лютого 2017 року)**

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 17 травня 2017 року (протокол №59) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Державний земельний кадастр» щодо порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру (реєстр. № 6017 від 03 лютого 2017 року) (далі - Законопроект), поданий Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту його метою є запровадження механізму оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру в адміністративному порядку, спрощення процедури врегулювання спорів та розгляду скарг, пов'язаних з веденням Державного земельного кадастру, врегулювання питання щодо забезпечення контролю за прийняттям відповідних рішень у сфері ведення Державного земельного кадастру.

Для досягнення мети Урядом пропонується внести зміни до Закону України «Про Державний земельний кадастр», а саме до частини другої статті 39, якою передбачити, що рішення, дії або бездіяльність Державного кадастрового реєстратора можуть бути оскаржені в порядку, встановленому цим Законом, або до суду в порядку встановленому законом та доповнити Закон статтею 39¹, якою передбачити порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до Законів України (частина друга статті 6), в Україні визнається і діє принцип верховенства

права, Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними (стаття 22 Конституції України).

Усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк (стаття 40 Основного Закону України).

Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України (стаття 64 Конституції України).

У контексті перевірки відповідності нормам Основного Закону України самого механізму адміністративного оскарження слід звернутися до рішення Конституційного Суду України від 25 листопада 1997 року № 6-зп, де він розтлумачив норму частини другої статті 55 Конституції України, якою кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

На думку Суду цю норму необхідно розуміти так, що кожен, тобто громадянин України, іноземець, особа без громадянства має гарантоване державою право оскаржити в суді загальної юрисдикції рішення, дії чи бездіяльність будь-якого органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, якщо громадянин України, іноземець, особа без громадянства вважають, що їх рішення, дія чи бездіяльність порушують або ущемляють права і свободи громадянина України, іноземця, особи без громадянства чи перешкоджають їх здійсненню, а тому потребують правового захисту в суді.

Такі скарги підлягають безпосередньому розгляду в судах незалежно від того, що прийнятим раніше законом міг бути встановлений інший порядок їх розгляду (оскарження до органу, посадової особи вищого рівня по відношенню до того органу і посадової особи, що прийняли рішення, вчинили дії або допустили бездіяльність).

Подання скарги до органу, посадової особи вищого рівня не перешкоджає оскарженню цих рішень, дій чи бездіяльності до суду (пункт 1 резолютивної частини рішення).

Таким чином Конституційний Суд України, безумовно заперечивши у своєму рішенні необхідність встановлення адміністративного оскарження як обов'язкової умови звернення до суду, в той же час не виключив можливості встановлення іншого порядку щодо розгляду скарг. З наведеного також слідує, що норми Конституції України не забороняють законодавцеві встановлювати

попередні механізми досудового оскарження рішень, дій та бездіяльності, в тому числі і в адміністративному порядку, як додатковий механізм захисту прав особи.

Опосередковано про відповідність процедури оскарження рішень, дій чи бездіяльності посадової особи (органу) до посадової особи (органу) вищого рівня конституційним приписам свідчить позиція Конституційного Суду України, викладена у його рішенні від 19 жовтня 2009 року N 26-рп/2009. У цьому рішенні Суд зазначив, що встановлена відповідними законодавчими нормами пряма заборона звертатися до Центральної виборчої комісії зі скаргами, що стосуються підготовки і проведення виборів Президента України, у день голосування і наступні дні виборчого процесу, розглядати Центральній виборчій комісії такі скарги передбачена всупереч приписам статті 40 Конституції України, згідно з якою усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк. За статтями 22, 64 Основного Закону України це право гарантується і не може бути обмежене (підпункт 6 пункту 3 мотивувальної частини Рішення).

Отже встановлення у законодавчий спосіб процедури адміністративного оскарження рішень, дій чи бездіяльності посадової особи (органу), у тому числі і в сфері земельних правовідносин, відповідає вимогам статті 40 Конституції України.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет з питань правової політики та правосуддя дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Державний земельний кадастр» щодо порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру (реєстр. № 6017 від 03 лютого 2017 року), поданий Кабінетом Міністрів України, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ